

GINTARAS KAROSAS

Biografija

Skulptorius, pirmųjų Lietuvoje kraštovaizdžio dailės ir architektūros kūrinių autorius.

Muziejaus po atviru dangumi Europos parko kraštovaizdžio autorius.

Šiuolaikinio ir modernaus meno muziejaus po atviru dangumi Europos parko ir krašto istorijos, kultūros ir technikos paveldo muziejaus „Liubavas“ įkūrėjas, knygų, straipsnių ir fotografijų autorius.

Liubavo dvaro istorijos, kultūros ir technikos paveldo bei kraštotyros tyrėjas.

Nacionalinės pažangos premijos laureatas.

Viešosios įstaigos *Europos parkas* prezidentas nuo 1993 m. iki dabar.

Vilniaus rajono savivaldybės tarybos narys nuo 2008 m. iki dabar, nepartinis.

Muziejų tarybos narys nuo 2013 m. iki dabar.

Lietuvos karališkosios bajorų sąjungos narys (kilęs iš bajoriškos šeimos) nuo 2008 m. iki dabar, herbas Uszacki.

Gimė 1968 m. birželio 25 d. Kryžiuokų k., Vilniaus r.

1998 m. baigė Vilniaus dailės akademiją, skulptūros specialybę.

Būdamas 19 metų iš apleisto miško prie Vilniaus pradėjo kurti muziejų po atviru dangumi – Europos parką.

1991 m. pastatė pirmą skulptūrą pradėtame kurti Europos parke ir į ekskursiją pakvietė bendraminčius. Ši data laikoma muziejaus po atviru dangumi pradžia.

Priešistorė. Kilmė

Gintaras Karosas pagal senelės liniją yra kilęs iš bajoriškos giminės, kuriai už nuopelnus kare suteiktas Ušackių (*Uszacki*) herbas, Avinėlio (*Junosza*) herbo atmaina. Herbe pavaizduotas kraujuojančiu šonu avinėlis, o virš jo – sulaužyta pasaga ir strėlės antgalis. Heraldikoje avinėlis simbolizuoja kantrybę, ištvermę, drąsą. Bajorystė gauta XVII a. viduryje per karus su Maskvos valstybe, kai vienas giminės pradininkų, anot K. Niesieckio, Smolensko vaivadijos bajoraitės Potiomkinos sūnus, vadovavo Liucino pilies (dab. Latvija) gynybai ir buvo sužeistas.

K. Niesieckis ir A. Bonieckis teigia, kad Ušackių herbas yra vokiškos kilmės. Ušackių šeimos šaknys – buv. Dysnos ir Breslaujos pavietuose Ušaco vietovėje (dab. Baltarusija), kai kuriuose konfirmacijos dokumentuose klaidingai nurodomas Ušakovas.

Kitas Karosų (Karas) protėvių herbas galėjo būti *Dabrova* (mėlyname fone pavaizduota pasaga su trimis kryžiais). Herbas buvo suteiktas Pirmojo kryžiaus žygio dalyviui dar XI a. už drąsą ginant Šventąjį Kapą Jeruzalėje, jis grįžęs iš Palestinos su šeima apsigyveno Lenkijoje ir susilaukė daug palikuonių. Tačiau dėl dokumentų trūkumo negalima įrodyti herbo legitimumo Lietuvoje gyvenančiai Karosų giminei.

Gana plati giminė keletą paskutinių šimtmečių gyveno aplink Anykščius, Uteną. Vien Gintaro Karoso prosenelis Jurgis Karosas (1856–1937) su žmona Barbora Juodelyte (1854–1940) susilaukė 18 sūnų ir dukterų.

Iš artimai besigiminiavusių Karosų minėtini iš Vėjeliškių vns. (netoli Anykščių) kilę broliai Antanas ir Klemensas Karosai. Vyskupas Antanas Karosas (Karas, 1856–1947) nuo 1907 m. iki 1920 m. buvo Seinų vyskupas ordinaras, lenkų valdžios ištremtas į nepriklausomą Lietuvą, nuo 1926 m. iki 1947 m. buvo Vilkaviškio vyskupas. Taip pat jis 1905 m. Kaune leido ir redagavo pirmąjį lietuvišką periodinį leidinį *Nedėldienio skaitymas*, aktyviai dalyvavo visuomeniniame gyvenime. Jo brolis Klemensas Karosas (1866–1933) tarpukario Lietuvoje buvo vienas žinomiausių inžinierių, Susisiekimo ministerijoje iki 1927 m. ėjo plentų ir vandens kelių valdybos direktoriaus pareigas.

Nemažai Karosų pasižymėjo ir karinėje tarnyboje. Antai Gintaro Karoso senelio brolis pulkininkas leitenantas Antanas Karosas (1891–~1941) tarpukario Lietuvoje Ginklavimosi valdyboje ėjo svarbias skyriaus viršininko pareigas, buvo apdovanotas ordinais ir medaliais. Okupavus Lietuvą sovietams, buvo KGB suimtas, jo likimas nėra žinomas iki šiol.

Gintaro senelis Vladimiras Karosas (1886–1947) Lietuvai atkūrus nepriklausomybę 1918 m. buvo vienu pirmųjų žemėtvarkininkų, baigusių aukštuosius mokslus dar carinėje Rusijoje. Vladimiras nuo 1920 m. dirbo Utenos apygardos žemės tvarkymo įstaigos tarnautoju, ėjo žemės tvarkytojo pareigas. Už nuopelnus Lietuvai Respublikos Prezidentas A. Smetona 1931 m. vasario 16 d. jį apdovanojo kunigaikščio Gedimino ordinu. Vladimiro Karoso žmona – Kazimiera Ušackaitė (1906–1931).

1944 m. Gintaro Karoso seneliai pasitraukė į Vakarų, o tėvas Raimundas Karosas (g. 1928 m.) sovietinių okupantų buvo ištremtas į Sibirą, Komių sritį.

Gintaras Karosas gimė 1968 m. birželio 25 d. Vilniaus rajone. Nuo pat vaikystės piešė, kiek vėliau sukonstravo automobilį.

Jaunasis talentas

Gintaro gabumai dailei buvo pastebėti jau vaikystėje. Nuo ketvirtos klasės jaunasis menininkas rengė mokykloje ir dalyvavo miesto jaunųjų piešėjų parodose. Labiausiai Gintaras mėgo piešti plona plunksna tušu. Vieno piešinio kūrimas trukdavo kartais kelias dešimtis valandų. Būdamas dešimties metų, jaunasis menininkas jau turėjo susiformavusį savitą stilių, meno pasaulio atstovai patarė nelankyti jokios dailės mokyklos, kad taip nesuniveliuotų savitos, tik jam būdingos meninės raiškos.

Baigęs vidurinę mokyklą ir savarankiškai pasiruošęs piešimo egzaminui, Gintaras dukart pamečiui nesėkmingai stojo į Vilniaus dailės instituto grafikos specialybę. Po nesėkmių metus mokėsi lipdyti ir buvo priimtas į Vilniaus dailės institutą (dab. akademija) studijuoti skulptūros. 1998 m. baigė Vilniaus dailės akademiją, skulptūros specialybę.

Permainų metai

Būdamas 19 metų, norėdamas meno kalba įprasinti Europos žemyno centrą, o Lietuvą – kaip Europos centro valstybę, iš apleisto miško netoli Vilniaus pradėjo kurti skulptūrų parką; erdvę, kurioje susitinka gamta, menas ir žmonės iš viso pasaulio. Jo sumanymas buvo sukurti vientisą gamtos ir meno ansamblį, muziejų po atviru dangumi. 1987 m. devyniolikmetis Gintaras naujam muziejui surado pelkėtą apleistą mišką šiaurinėje Vilniaus dalyje.

Pirmaisiais Gintaro projekto rėmėjais buvo jo tėvai. Keletą metų mišką tvarkė vien savo jėgomis, kartais kvietėsi į pagalbą mokslo draugus. Tokiu būdu atsirado erdvė pirmajam Europos parko darbui – paties Karoso per vasaros praktiką išlietai skulptūrai *Europos parko simbolis* (1991 m.).

Gintaras sumanė rengti tarptautinius skulptūros simpoziumus, kvietis skulptorius iš užsienio atvykti į Lietuvą ir čia kurti. Moralinės paramos (palaikymo rašto) paprašė ir Dailės akademijos vadovybės, bet vietoj palaikymo prasidėjo penkto kurso studento svarstymai, agitavimai atsisakyti surengti tarptautinį simpoziumą. Kai Gintaras nesutiko nutraukti veiklos, jo diplominio darbo projektas *Europos centro monumentas* (vėliau pastatytas Europos parke) įvertintas neigiamu pažymiu, o pats studentas išbrauktas iš sąrašų. Vilniaus dailės akademiją skulptorius pabaigė po kelerių metų pertraukos.

Lietuvos identitetas. Europos parkas

Gintaro sumanytas pirmasis tarptautinis Lietuvoje skulptūros simpoziumas įvyko sėkmingai. Po jo kasmet sekė dar vienuolika tarptautinių simpoziumų, keletas jaunųjų pokomunistinių Europos šalių menininkų plenerų ir kitų Gintaro Karoso inicijuotų tarptautinių renginių. Taip Lietuva įgavo valstybės, esančios Europos geografiniame centre, įvaizdį, o Europos parkas žmonėms visame pasaulyje ėmė kelti asociacijas su mūsų atgimusios šalies istorija. Dabar 55 ha muziejus po atviru dangumi su daugiau kaip 100 meno kūriniais rinkiniu yra tapęs vienu iš Lietuvą identifikuojančių

objektų, plačiai lankomu lietuvių ir užsienio svečių. Muziejaus išskirtinis bruožas – gyvybiškumas, nes jis nuolat keičiasi ir tobulėja.

Demokratinės vertybės ir visuomenės interesas

1993 m. pradžioje Gintaras Karosas įsteigė vieną pirmųjų Lietuvoje nepelno organizaciją *Mažasis meno centras*. Tuo metu nebuvo leista registruoti pavadinimo *Europos parkas*, bet praėjus metams sutikimas gautas. Daugelis Gintarą Karosą atkalbinėjo nuo nevyriausybinės organizacijos, nes tuo metu muziejų sektorius buvo finansuojamas vien iš valstybės biudžeto. Tačiau menininkas rinkosi ne lengviausią, o demokratijos garanto kultūros srityje kelią. Nevyriausybinių nesiekiančio pelno Europos parko muziejaus veikla iki šiol nėra valstybės remiama, išsilaiko tik iš muziejaus bilietų, paramos ir teikiamų paslaugų.

2002 m. politikai susitarė, kad visuomenės labiausiai pamėgtas teritorijas – miško parkus – gražins buvusieji savininkams arba privatizuos. Tada Vyriausybė paruošė reikiamus teisės aktus, kad šios teritorijos prarastų išskirtinai visuomeninį pobūdį. Daugeliui gražiausių mūsų šalies vietų grėسė būti išdalintiems sklypeliais. Gintaras Karosas sutelkė visuomenę pasipriešinti šiam sumanymui. Karosas inicijavo parašų rinkimą prieš miško parkų išvisuomeninimą; per keletą dienų buvo surinkta tuo metu rekordiška daug parašų – daugiau kaip trisdešimt tūkstančių. Prieš lemiamą balsavimą dėl miško parkų Karosas kreipėsi į parlamento narius. Seimas nusprendė išmintingai – sutiko su Prezidento veto ir apgynė visuomenės interesą.

Netrukus baigėsi ir beveik šešerius metus trukęs teismų maratonas, kur Gintaras Karosas gynė Europos parko teritorijos vientisumą ir patį muziejų po atviru dangumi nuo sunaikinimo. Teisingumas triumfavo, nes visos teismų instancijos nuo apylinkės iki Konstitucinio teismo pasielgė garbingai, ieškiniai su pretenzijomis į Europos parko teritoriją buvo atmesti kaip nepagrįsti.

Kūrybos sritys

Gintaro Karoso kūryba labai plati, įvairialypė. Vienu dailės kritikų Karosas ne be pagrindo vadinamas Renesanso žmogumi, kitų – žmogumi-orkestru. Vaikystėje piešė tušu, akvarele, pieštukais, vėliau dirbo grafikos oforto technika. Didžiausias Gintaro Karoso kūrinys yra didžiulis 55 hektarų Europos parko kraštovaizdis, kurį jau dvidešimt metų jis virtuotiškai modeliuoja, gludina, siekdamas netikėtų sąskambių. Menininkas savotiškai yra save suvaržęs – viskas, ką jis sukurs, bus Europos parke. Norėdami pamatyti Karoso dailės kūrinius, žmonės būtinai turi atvykti į Lietuvą.

Europos parke Karosas yra sukūręs dešimt didelio mastelio kraštovaizdžio dailės kūrinių. Vienas išskirtinių darbų yra dailės kūrinys iš senų televizorių, 2000 m. *Guinness World Records* agentūros pripažintas pasaulio rekordu. Nors nuo jo sukūrimo praėjo dešimtmetis, pasaulyje susidomėjimas televizorių skulptūra nemažėja.

Gintaro Karoso *Europos centro monumentas* žymi Europos žemyno centrą su kryptimis ir atstumais iki Europos šalių sostinių. Dėl paramos šiam kūriniai Gintaras 1993 m. kreipėsi į visų Europos šalių Ministrus Pirmininkus, taip atkreipdamas dėmesį į neseniai atkūrusią nepriklausomybę Lietuvos valstybę. 2009 m. Karosas sukūrė skulptūrinį *Ženkla* (8,88 m.), skirtą Lietuvos tūkstantmečiui įamžinti. Abu šie dailės kūriniai yra atvaizduoti Lietuvos pašto išleistuose proginiuose atvirlaiškyje (2003) ir voke (2011).

Sujungti gamtą ir architektūrą į darnią visumą – toks Gintaro Karoso tikslas buvo pasiektas jo suprojektuotame skulptūrinės architektūros pastate: Europos parko Edukacijos centre. Statinys, kurio stogas apaugęs žole, darniai dera su gamta ir yra tapęs vienu iš išskirtinių draugiškos aplinkai architektūros pavyzdžių Lietuvoje.

Europos parke harmoningai įauginti į aplinką ir kiti Karoso didelio mastelio darbai: *Jūsų patogumui*, *Pamatai/langas*, *Vieta*, *Besikeičiantys*, *Nuo svajonės iki dabar*, *Siena*, *Kultūra* ir kt.

Menininkas taip pat fotografuoja, kuria knygų dizainą, maketuoja. Jo nuotraukos ir meniniai sprendimai naudojami Europos parko muziejaus leidiniuose, virtualioje erdvėje ir kt.

Rūpestis paveldu. Liubavas

Vienas iš Gintaro Karoso sumanymų buvo išsaugoti Liubavo dvaro paveldą ir istorinę atmintį. 2008 m. jis inicijavo Liubavo muziejaus įkūrimą netoli Europos parko esančios senos dvarvietės malūne. Per keletą metų visapusiškai tiriant dvaro istoriją, archeologiją, malūno technologinę įrangą ir kt., avarinės būklės apleistas Liubavo malūnas, gavus Europos ekonominės erdvės finansinę paramą, buvo kruopščiai restauruotas ir pritaikytas muziejui. Gintaras Karosas svajojo apie tai, kad kultūros paveldas taptų pažinimo šaltiniu visuomenei ir būtų išsaugotas ateinančioms kartoms. Liubavo dvaro malūnas-muziejus veikia nuo 2011 m. pavasario.

Tikslas – Lietuva

Gintaras Karosas mano, jog pagrindinis jo visuomeninės veiklos ir kūrybos akstinas yra žinojimas, kad jo darbas prasmingas, nes tai – indėlis į Lietuvą. Lietuvos sėkmė priklauso tik nuo piliečių sąmoningumo, sutelktumo į bendrą tikslą. Giliai tikint savo svajonės reikalingumu šaliai, nors ir neturint jokių išteklių, įmanoma sukurti dabar plačiai pasaulyje žinomą Europos parką. Gintaras Karosas įsitikinęs, kad nors Lietuvos valstybė ir turi daug intelektualinių bei materialinių išteklių, jie nėra racionaliai panaudojami; kol visuomenė nėra sutelkta, neturi aiškios vizijos ir netiki svajone, nedaug tegalima pasiekti.

Įvertinimai ir apdovanojimai:

2012 m. Europos kultūros paveldo kongrese už Liubavo malūno restauravimą ir pritaikymą muziejui Gintarui Karosui įteiktas Europos Sąjungos kultūros paveldo prizas ir Europa Nostra apdovanojimas, vadinamas kultūros paveldo „Oskaru“.

2006 m. Gintarui Karosui įteikta Nacionalinė Kultūros Pažangos premija už muziejaus po atviru dangumi EUROPOS PARKAS sukūrimą. Nacionalinėmis Kultūros, Mokslo ir Partnerystės pažangos premijomis pagerbti Lietuvos pažangai nusipelnę žmonės: tie, kurie savo idėjomis, atradimais, originaliais sprendimais, pasauliniais laimėjimais prisidėjo prie teigiamų pokyčių, paskatino Lietuvos gyvenimo kokybės ir šalies progresą.

2005 m. Vilniaus apskrities metų apdovanojimuose įvertintas I laipsnio diplomu *Už pasiekimus socialinės infrastruktūros vystymo srityje* ir apdovanotas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino statulėle.

2001 m. apdovanotas Šv. Kristoforo statulėle už iniciatyvą ir kūrybiškumą.

1995 m. dienraščio *The Wall Street Journal* priedo *Central Europe Economic Review* išrinktas į 20-tuką žymiausių jaunų žmonių, vykdančių reformas bei aktyviai dalyvaujančių pasikeitimuose Centrinėje ir Vidurio Europoje.

Rinktinių didelio mastelio skulptūrų ir kraštovaizdžio kūrinių sąrašas:

Skulptūra *Kristijonui Donelaičiui*, skirta poeto 300-osioms gimimo metinėms paminėti, 2014 m., Europos parkas.

Kraštovaizdžio kūrinys *Kultūra*, 2009–2011, pristatytas visuomenei 2012 m., Europos parkas.

Kraštovaizdžio kūrinys *Siena*, 2009, pristatytas visuomenei 2010 m., Europos parkas.

Instaliacija *Nuo svajonės iki dabar*, 2009, Europos parkas.

Kraštovaizdžio kūrinys *Ženklas*, skirtas Lietuvos tūkstantmečiui, 2009, Europos parkas.

Skulptūrinės architektūros kūrinys *Edukacijos centras*, 2006, Europos parkas.

Kraštovaizdžio kūrinys *Pamatai / langas*, 2006, Europos parkas.

Kraštovaizdžio kūrinys *Besikeičiantys*, 2005, Europos parkas.

Kraštovaizdžio kūrinys *Vieta*, 2001, Europos parkas.

Kraštovaizdžio kūrinys *LNK Infomedis*, 2000, Europos parkas (Guinnesso rekordų agentūros pripažintas didžiausiu pasaulyje meno kūriniu iš televizorių). Atstatytas iš patvarių medžiagų 2008 m.

Kraštovaizdžio kūrinys *Jūsų patogumui*, 1997–1999, Europos parkas.

Kraštovaizdžio kūrinys *Europos centro monumentas*, 1993–1996, Europos parkas.
Muziejaus po atviru dangumi Europos parko 55 ha meninis kraštovaizdis, nuo 1993 m. iki dabar.
Skulptūra *Europos parko simbolis*, 1991, pirmoji skulptūra Europos parke.

Kita kūrybinė ir profesinė veikla:

2014–2016 m. inicijavo ir vadovavo projektui Liubavo dvaro sodybos ofcinos ir oranžerijos restauravimas, kuris yra remiamas EEE finansinio mechanizmo „Kultūros ir gamtos paveldo išsaugojimas ir atgaivinimas“ programos lėšomis.

2011 m. visuomenei pristatė Liubavo muziejų ir Europos parko 20-metis metų veiklą Lietuvos nacionaliniame muziejaus bei Valdovų rūmų kultūriniuose renginiuose, skirtuose Europos parko 20-mečiui.

2008–2011 m. inicijavo ir vadovavo projektui *Liubavo buvusio dvaro vandens malūno restauravimas ir pritaikymas kultūros ir viešosioms reikmėms*, kurį finansavo Lietuva, Islandija, Lichtenšteinas ir Norvegija pagal Europos ekonominės erdvės finansinį mechanizmą.

2005 m. atstovaudamas Europos parką, surengė edukacinio projekto *Menininkų namai '05* parodą ir vedė edukacinius užsiėmimus *Scuderie del Quirinale* muziejuje Romoje.

2004–2005 m. vadovavo ES *Kultūra 2000* programos remiamų projektų *Meno parkai gamtoje: tiltas šiuolaikinio meno mokymui mokykloje* ir *DIDART* veikloms Lietuvoje.

2003–2004 m. inicijavo ir vadovavo Europos parko projektui *BSR museums co-operation: tourism and education*, laimėjusiam Phare 2001 bendradarbiavimo abipus sienos Baltijos jūros regione programos konkursą.

2003 m. laimėjo Lietuvos pašto ženklinto atviruko konkursą.

1998–2002 m. Rytų ir Vidurio jaunųjų menininkų plenerų Europos parke sumanytojas ir kuratorius

1995–1996 m. studijavo muziejininkystę JAV (USIA kvietimu), Japonijos, Olandijos muziejuose.

1993– iki dabar kuria Europos parko kraštovaizdį.

1993–2003 m. kasmetinių tarptautinių skulptūros simpoziumų Europos parke sumanytojas ir kuratorius.

1993 m. laimėjo geografinio Europos centro skulptūrinio monumento konkursą.

1986–1987 m. surengė 7 personalines grafikos darbų parodas Kaune ir Vilniuje.

Knygos:

Gintaras Karosas. LIUBAVAS. – Vilnius [Joneikiškės, Vilniaus r.]: Europos parkas, 2010. – 272 p. iliustr., tekstas liet., angl. ISBN 978-9955-9763-4-9

Gintaras Karosas. EUROPOS PARKAS. (Gintaras Karosas. Kūryba / Artwork Europos Parkas) [fotoalbumas] – Vilnius [Joneikiškės, Vilniaus r.]: Europos parkas, 2010. – 352 p. iliustr., gretut. tekstas liet., angl. ISBN 978-9955-9763-5-6.

Gintaras Karosas. Europos parkas 2009: nuo svajonės iki dabar / From a Dream to the Present. – Vilnius [Joneikiškės, Vilniaus r.]: Europos parkas, 2009. – 24 p. iliustr., gretut. tekstas liet., angl. ISBN 978-9955-9763-2-5.

Sudarytos knygos, elektroniniai leidiniai:

Europos parko gidas. Europos Parkas guide. – Vilnius [Joneikiškės, Vilniaus r.] : Europos parkas, 2007 / [sudarė Gintaras Karosas] 120 p., iliustr., portr. gretut. tekstas liet., angl. ISBN 978-9955-9763-1-8.

Gintaras Karosas ir/and Europos parkas. – Vilnius [Joneikiškės, Vilniaus r.]: Europos parkas, 2005, – 24 p., iliustr., gretut. tekstas liet., angl. Aut.: Magdalena Abakanowicz, Gintaras Karosas, Laima Kreivytė, Benjamin Smith, Rokas M. Tracevskis, Joyce Ellen Weinstein. Sudarytojas Gintaras Karosas. ISBN: 9955-9763-0-6

Virtuali kelionė po Europos parką. – Vilnius [Joneikiškės, Vilniaus r.]: Europos parkas, 2004. – 1 elektron. opt. diskas (CD-ROM), Aut. Gintaras Karosas, Algirdas Tarvydas, Audrė Kudabienė, Gintaras Kudaba, Fiodor Čerednik. Sudarytojas Gintaras Karosas.

Pranešimai konferencijose:

Romantikas, kuris dovanodavo savo kūrinius. Tarptautinė mokslinė konferencija „Rapolas Slizienis – tiltas tarp paribio tautų“ Europos parke 2016 m. rugsėjo 8 d. Europos parkas.

Muziejus po atviru dangumi EUROPOS PARKAS Neries upės slėnyje. Konferencija, skirta Europos kraštovaizdžio konvencijos ratifikavimo Lietuvoje dešimtmečiui paminėti, Vilnius, 2012 m. spalio 19 d.

Kalba Europos Sąjungos kultūros paveldo prizo ir Europa Nostra 2012 metų apdovanojimo Liubavo dvaro malūnui-muziejui nacionalinėje ceremonijoje, 2012 m. rugsėjo 18 d. Liubavo k., Vilniaus r.

Liubavo dvaro malūno restauravimas ir pritaikymas muziejui Lietuvoje. Europos kultūros paveldo kongresas, 2012 m. gegužės 29 d. – birželio 2 d., Lisabona, Portugalija.

Pirmojo Lietuvoje nevyriausybinės organizacijos muziejaus – Europos parko – kūrimo iššūkiai. Lietuvos muziejų mokslinė konferencija „Lietuvos muziejai: nuo Dionizo Poškos baublių iki Valdovų rūmų“, 2012 m. gegužės 18 d., Vilnius.

Liubavo dvaro vandens malūno restauravimas ir pritaikymas kultūros ir viešosioms reikmėms. Respublikinis paveldosaugininkų seminaras, 2011, Kaunas.

Liubavo dvaro malūno atgimimas: naujo muziejaus kūrimo patirtis. Lietuvos muziejų asociacijos rinkinių mokslinio tyrimo sekcijos XIV konferencija „Šiuolaikinė muziejinė komunikacija: tradicijos ir inovacijos“, 2011, Vilnius.

Liubavo dvaro architektūra ir dailė. Liubavo vandens malūno įranga ir technologiniai procesai.

Liubavo vandens malūno restauravimo patirtis. Liubavo dvaro vandens malūno restauravimo ir pritaikymo kultūros ir viešosioms reikmėms projekto baigiamasis seminaras, 2011, Liubavo k. Vilniaus r.

Menininkų namai'05. Europos parko patirtis. Tarptautinė konferencija DIDART, 2005, Reggio Emilia, Italija.

Europos parko kultūrinio turizmo patirtis. Konferencija *Kultūrinio turizmo administravimas*, 2004, Kaunas.

Europos parko edukaciniai projektai. Tarptautinis seminaras *BSR Museums Co-operation: tourism and education*, 2004, Europos parkas.

Europos parkas – meninės idėjos realizavimas. Tarptautinė konferencija *Parkų ir sodų kelias: patirtis ir europiniai projektai*, 2002, Palanga.

Skulptūra želdynuose (Europos parko pavyzdžiu). Konferencija *Lietuvos kraštovaizdžio architektūros dabartis ir ateitis*, 2000, Vilnius.

Rinktiniai straipsniai apie kūrybinę ir profesinę veiklą:

Raminta Jurėnaitė. Nauja Gintaro Karoso skulptūra Europos parke. Kultūros barai, Nr. 9, 2012

Akvilė Adomaitytė. Liubavo dvaro malūnas – pavyzdys kaip saugoti paveldą, lietuvosrytas.lt/Kultūra, 2012 m. rugsėjo 18 d.

Monika Krikštopaitytė. Skulptūrai viskas gerai. 7 meno dienos, Nr. 31(999), 2012 m. rugsėjo 7 d.

Andreas Moser. The Greenest Art Museum in the World: Europos Parkas. The Happy Hermit. 2012 m. rugpjūčio 10 d.

Elke Weiler. Kunst im wilden Wald. Resebrei. 2012 m. rugpjūčio 4 d.

Rūta Mikšionienė. Parke - naujas darbas. Lietuvos rytas/Mūzų malūnas, 2012 m. liepos 30 d.

Rūta Mikšionienė. „Europos parke“ - kūrinys iš tūkstančių marmuro gabaliukų www.lietuvosrytas.lt/Kultūra, 2012 m. liepos 29 d.

Gintarė Micevičiūtė. Malūnui - kultūros paveldo „Oskaras“. Lietuvos rytas/Vartai 2012 m. balandžio 30 d.

„Oskaras“ - Liubavo dvarui. Vilniaus diena. 2012 m. kovo 26 d.

Ieva Rekštytė. G. Karosas: „Liubavo malūnas įtrauks Lietuvą į tarptautinį paveldo žemėlapi“. IQ.lt 2012 m. kovo 22 d.

Laura Pačtauskaitė. „Oskaras“ malūnui. Vakaro žinios/Krašto žinios. 2012 m. kovo 21 d.

Laima Kreivytė. Istorija fotografijose. Europos parkui – 20 metų. 7 meno dienos, Nr. 37 (959), 2011 m. spalio 21 d.

Domininkas Burba. Menininko žvilgsnis į Liubavo dvaro istoriją. Kultūros barai, Nr. 10 (602), 2011. Europos parkui – 20. Kultūros barai. – 2011, Nr. 10 (602).

Vykintė Budrytė. Meno kūrinius saugo miško dvasios. Lietuvos rytas, 2011 m. spalio 7 d.

20-letcie Parku Europy w rejonie wileńskim. Kurier Wileński. 2011 m. spalio 7 d.

Reda Griškaitė. „Manėme, kad turime gražinti Liubavui angelą...“. Metai, 2011 Nr.7, 1-160.

Fortvingler É. Szobrász szemmel: [apie Europos parko Edukacijos centro architektūrą]. Octogon. – 2011, Nr. 2-3.

Pukštaitė L. Nuo Europos parko įkūrimo praėjus dvidešimtmečiui, Gintaras Karosas pristato Liubavo dvaro muziejų. Europos ritmu. – 2011, Nr. 2 (11).

Rekštytė I. Dvidešimtmetė Europos širdis. iq.lt. 2011, liep. 17.

Jolanta Sereikaitė. Kelionė į Liubavo dvaro malūną. - Nemunas Nr. 22 (340-781), 2011 m. birželio 9-15 d.

Aušra Vercinkevičiūtė. Liubavo dvaro malūno atgimimas. Voruta, 2011 m. vasario 10 d.

Liutauras Nekrošius. Art Forest in the Centre of Europe. Project Baltia, 2010, 3 (11)

Arūnas Dumalakas. Dvarą vėl sergės angelas. Lietuvos rytas/ Sostinė, 2010 m. spalio 2 d.

Jolanta Sereikaitė. Visos sienos pusės. – Dailė, Literatūra ir menas Nr. 3300, 2010 m. spalio 1 d.

Eglė Obcarskaitė. Skulptūra Lietuvos tūkstantmečiui. Verslo žinios, 2009 m. rugpjūčio 14 d.

Jolanta Sereikaitė. Gyvenimo projektas Europos parke. Valstiečių laikraštis, 2009 m. rugpjūčio 8 d.

Jolanta Sereikaitė. Europos parko meditacijos. Literatūra ir menas, 2009 m. liepos 24 d.

Rūta Mikšionienė. Europą atvežė į parką. Lietuvos rytas/Kultūra, 2009 m. birželio 25 d.

Nani Arenas. El gran negocio de ser la capital cultural europea. Mercados /La voz de Galicia Domingo, 2009 gegužė.

Un Musée Planté Au Coeur Mème de L'Europe, 20 minutes.fr, 2009 balandžio 9 d.

Lietuvos četras galvaspilsėtas. Lauku Avizes Tematiska Avize / Apcelo Baltiju!, 2009.

Monika Krikštopaitytė. Aplinkos gadinimas *versus* kita kokybė. [Pokalbis su Europos parko įkūrėju Gintaru Karosu]. 7 meno dienos, 2008 m. spalio 17 d.

Gražina Kocienė. Namas kaip skulptūra. Įspūdingiausi interjerai Lietuvoje. 2008

Europas Mitte – am Rand der Aufmerksamkeit. Neue Zurcher Zeitung, 2008 kovo 12 d.

Laura Čyžiūtė. Pergalė – po 17 metų. Vilniaus diena. Nr. 22 (78). 2008

Kotryna Džilavjanaitė. Europos parkas: skulptūrų sąskambiai su erdve. Kultūros barai, Nr.4 (510), 2007

Stefan Jacobs. In Neune Europa //Künstler Karosas mag's klein. Tagesspiegel by Genios 2007 liepos 1 d.

Gražina Kocienė. Namas kaip skulptūra. - Namas ir aš, Nr. 6 (90), psl. 96-105. 2007

Kristina Noreikienė. Europos parko Edukacijos centras - skulptūra? - Centras, 2007: 04, psl. 54-57.

Ieva Jaskutėlytė. Misija - sujungti. - Naujas namas, 2007 Nr. 6 (55), psl. 70-74.

Amy Dempsey. Europos Parkas. Gintaras Karosas and others. Vilnius, Lithuania, Destination Art, 2006

Nijolė Baronienė. Europos parko įkūrėjo laurai nemigdo. Laikas/Kultūra, 2006 liepos 28-rugpjūčio 3 d.

Wolfgang Bahr. Die Mitte liegt im Osten. Die Furche, 2006 birželio 8 d.

Laima Kreivytė. Europos parko žmogus – orkestras. Verslo žinios, 2006m. birželio 16 d.

Rūta Mikšionienė. Pažangos premija gali būti kovos su valdininkais ginklas, Lietuvos rytas/Mūzų malūnas, 2006 m. birželio 13 d.

Europos parkas, Sculpture Pursuit, 2006 pavasaris, Vol.5, No.1, p. 25

Darius Navickas. Miškas pavirtęs parku. Baltijos miškai. 2006 vasaris.

Čia menas ir gamta draugauja (Kalbasi Egidija Lekavičienė), Gamtos galia, 2006 Nr. 1 (13)

The Place Where We find Ourselves. Made in Lithuania, Vol. 19 No.1, 2006 Lithuania,
Europos Parkas: gli spazi naturali divetano espositivi. Il Coro.it, 2005/09
Kelionė po Europos parką – televizijos filme. Lietuvos rytas/ Sostinė, 2005 m. rugsėjo 20 d.
Gintaro Karoso „namas“ Romoje. Lietuvos muziejai 2005' 1-2.
Kathrin Schamoni. Poetisch statt kunstlich, Baltische Rundschau, 2005, 6/7
Volker Schmidt. Wo Liegt Die Mitte Europas? Freitag, 2005/29
Janina Razmytė. Europos parke – pamokos apie šiuolaikinį meną. Lietuvos rytas/ Sostinė, 2005 m. balandžio 8 d.
Europos parkas. Lithuania on First Acquaintance, 2005
Blénesi Éva. Europos parkas. Találjuk ki Közép-Európát?, Kul-túra, 2005
Joyce Ellen Weinstein. Massimo Ghiotti, Mindaugas Tenziaogolskis and Gintaras Karosas. Europos parkas Open-Air Museum. Sculpture, 2005 Kovas, 24 (2)
Parks and Gardens, Lanscape Council of Europe Cultural Routes, 2004
Janina Razmytė. Turizmo pamoka valdininkams. Lietuvos rytas/ Sostinė, 2004 m. spalio 23 d.
Volker Schmidt. Wo lieht die mitte Europas. Freitag 29, 2004
Near Vilnius – in the Centre of Europe, Events, 2004/3
Idesbald Goddeeris, De Europese Periferie, 2004
George Cristea. In Cuatrea Centrului Geografic al Europei. 2004
Vida Motuzaitė. Europos Parkas: A Herald and a Symbol. Lithuanian Business Review, 2004/04
Kultūros ir kūrėjo vaidmuo kintančioje Europoje. Dailė, 2004/1. (Kalbasi dr. Ieva Kuizininė)
Inga Untiks. If You Built It, They Will Come: Europos parkas, Article 6, Inferno Vol.VIII, 2003
Hanskarl von Neubeck. Das Zentrum Europas ist eine stille Ecke// Südwest magazin, 2003 spalio 11 d.
Europos parke – naujasis skulptoriaus G. Karoso kūrinys// Lietuvos rytas/ Sostinė, 2003 birželio 28 d.
Joyce Ellen Weinstein. The Amazing Story of Gintaras Karosas and the Making of EUROPOS PARKAS, OPEN-AIR MUSEUM of the Center of Europe// Espace 62, Hiver-Winter 2002-2003, p. 23
Ieva Mazuraitė. Europos Parkas: Modern Sculpture Museum in the Centre of Europe//Lithuanian Business Review, 2003/04
Reise zum Mittelpunkt Europas. Der Europos Parkas bei Vilnius. Die Presse, 2003 liepos 2 d.
Volker Schmidt. Granz am rand und mittendrin// Frankfurter Rundschau, 2003 liepos 12 d.
Laima Kreivytė. Įsidėmėtinus Europos parko vietas// Verslo žinios, Savaitgalis, 2003 birželio 27 d.
Živilė Ambrasaitė, Elena Černiauskaitė. Naujienos iš Europos centro// 7 meno dienos, 2002 rugsėjo 6 d.
Laima Kreivytė. Pasivaikščiojimas Europos parke// Verslo žinios/ Savaitgalis, 2002 rugpjūčio 30 d.
Ieva Mazuraitė. Keliaujantis olandų menininkas Europos parke// Integracijos žinios, 2002 Nr.8-9
Vaidas Jauniškis. Keistai žvelgti į gamtą – jau neegzotiška// Kauno diena, 2002 rugpjūčio 31 d.
Laima Kreivytė. Nauji kūriniai Europos skulptūrų parke// Omni laikas, 2002 rugpjūčio 28 d.
Milda Kniežaitė. Mėlynas klajojančio olando autobusiukas sustojo Europos parke// Respublika, 2002 rugpjūčio 30 d.
Marianna Butenschön. Litauen. Kultur und Gesellschaft, 2002
Vida Šmigelskienė. Turi idėja? Esi turtingas// Moters savaitgalis, 2002 rugpjūčio 7 d.
Jūratė Gudelevičiūtė. Skulptūros ir žmonės iš viso pasaulio// Mūsų girios 2002 Nr. 8
Remigijus Jurgelaitis. Aštuntas rekordas – medis iš televizorių// Kauno diena, 2002 balandžio 13 d.
George Cristea. Jakten pa Europas mittpunkt, 2002
Willi Winkler. Wo der Wolf begraben liegt// Frankfurter Allgemeine Sontagszeitung, 2002
Sehnsucht nach dem mittelpunkt der Welt, Frankfurter Allgemeine Zeitung 2002 spalio 10 d.
Beata Zaluza. Muzeum tętniaçe zyciem// Nasz czas, 2002 m. liepa
Europos centro skulptūrų muziejuje – pasaulio rekordas// Muziejininkystės biuletėnis, 2002 Nr. 2
Dovilė Štukienė. Pusnyuos skulptūros miega// Laima 2002 Nr. 2 vasaris
Eva Ceginskas Björkman, Kajsa Haglund. Europos Parkas – en skulpturpark mitt i Europa// Bildkonstnären 2001 Nr. 4

Elona Lubytė. About Strategies of Opening and Openness in Lithuanian Museology// Nordisk Museologi 2001 Nr. 1-2

Vida Motuzaitė. Šiuolaikinio meno muziejui – 10 metų// Muziejininkystės biuletenis, 2001 nr. 4

Lucian Kim. Dreams of grandeur in latitude and longitude// Sunday Morning, 2001 vasario 7 d.

Jonas Junevičius. Europos centre galima prisiliesti prie paslaptingo šiuolaikinio meno pasaulio...// Anykšta, 2001 gruodžio 8 d.

Vytenė Stašaitytė. Europos parke vieni jaučiasi kaip Europoje, kiti – kaip parke// Kauno diena 2001 spalio 20 d.

Audronė Jablonskienė. Šviesos rūmai – Europos parko dešimtmečiui// Respublika, 2001 spalio 2 d.

George Cristea. Europos Parkas – Muzeul în aer liber al Centrului Europei//Artă-cultură, 2001 spalis.

Grzegorz Micula. Impresje z nadniemenskiej prowincji. Gintaras I stare telewizory// Podróże, 2001

Vida Motuzaitė. Europos parkas švenčia brangiausio kūrinio pabaigtuves// Lietuvos rytas, Sostinė, 2001 rugpjūčio 28 d.

George Cristea. Europas centrum// Konsttidningen 2001 Nr. 5

Benjamin Smith. Central Park: In Vilnius, Art Has Its Place. A Lithuanian Sculptor Attempts to Turn Europe's Geographic Heart Its Cultural Hub// The Wall Street Journal Europe, Nr. 18, 2001 vasaris

Vaida Bajoriūnaitė. Europos parke ikūnijamos netikėčiausios idėjos//Veidas. – 2001 rugpjūčio 23-29 d.

Agnė Žemaitytė. Muziejus po atviru dangumi švenčia dešimtmetį// Respublika, 2001 rugpjūčio 13 d.

Vida Motuzaitė. Žymi menininkė Europos parke kurs skulptūrą-teatrą. - Mūzų malūnas Nr. 29 (500), Lietuvos ryto priedas, 2001 m. liepos 24 d.

Joyce Ellen Weinstein. Europos parkas, Open-Air Museum of the Centre of Europe// Sculpture. – 2000 gruodis.

Silvia Vannossi Este. Europos parkas.Un museo internazionale di cultura nella foresta Lituana// Rivista bimestrale di cultura ed arte. – 2000 lapkritis-gruodis.

Laima Kreivytė. Europos parkas - vieninga patirties erdvė// Kultūros barai. - Nr. 12, 2000

Silvia Vannossi Este. Europos Parkas. Un Museo di scultura nella foresta lituana//Alavnotizie, 2000 lapkritis

Rokas M.Tracevskis. Giant sculpture symbolizes the absurdity of communism// The Baltic Times. 2000 lapkričio 2-8 d.

Ligita Valonytė. Televizorių labirinte tyko išvirtęs Leninas// Lietuvos rytas, Sostinė, 2000 spalio 14 d.

Luisa Taumann. Natural talent (sculpture parks)// Freedom. - Nr. 7, 2000.

Europos centro muziejus Europos parkas// Kelionės ir pramogos, 2000 nr. 2

Augustė Šveikauskaitė. Europos parkas – vienintelis skulptūrų muziejus Lietuvoje// Turizmas, 1999 Nr.4

Antonia Spowers. A Global Village of Creativity in the Centre of Europe// L&A Network Artists Work Abroad. - 1999.

Laima Kreivytė. Modernaus meno muziejus?// Dailė, 1999 Nr.2

Straipsnis apie Europos parką japonų kalba, Asahi Shimbun Weekly AERA, 1999 lapkričio 22 d.

Gintaras Karosas. Europos parkas: Idėja, tapusi realybe// Kultūros gyvenimas. - Nr. 10, 1999.

Aušra Lėka. Gintaras Karosas//. Kauno diena.- 1999 rugpjūčio 21 d.

Rusnė Marčėnaitė. Europos parke – susitikimai su gyvaisiais klasikais// Lietuvos rytas. – 1999 rugpjūčio 13 d.

Eugenija Grižbauskienė. Europos parkas virsta pasaulio skulptorių Meka// Lietuvos aidas, 1998 liepos 1 d.

Remigija Paulikaitė. Kultūrų kryžkelėje// Respublika, Julius. – 1998 kovo 28 d.

Krystyna Konecka. Pepek kontra pepek// Gazeta Współczesna 1998 sausio 4 d.

Ligita Valonytė. Europos centro skulptūrų muziejus – puikiausia meno ir gamtos sintezė// Lietuvos rytas, 1997 birželio 4 d.

Rūta Duobaitė. Vieta, kur akmeniniai debesys mojuoja rankomis// Gimtasis kraštas, Nr. 18 1996 rugpjūtis

Dr. Ričardas Baubinas. Lietuva – Europos viduryje. 1996

Europos parkas sudomino UNESCO. Respublika, 1996 gegužės 14 d. Europos parkas'96 [M.Valentaitė kalbasi su Gintaru Karosu]// 7 meno dienos, 1996 balandžio 26 d.

Amerikos skulptūrų parkai lietuvių akimis [meno kritikė L.Kreivytė kalbasi su Gintaru Karosu]// Kultūros barai Nr.11, 1995.

L. Kreivytė. Hakone muziejus Rodino "Balzacas" ir Mikėno "Kregždės" [Interviu su G.Karosas]// Lietuvos rytas. – 1995 rugsėjo 8 d.

Valdas Bartasevičius. Amerikiečiai stebėjosi kuriamu Europos parku// Lietuvos rytas 1995 spalio 28 d.

Jonas Bulota. Europos centre žydi akmenys// Gimtasis kraštas,1995 gegužės18-24 d.

Gintaras Karosas. Europos parkas 95, 1995

Ieva Kašauskaitė. A symbolic Setting. A park at the centre of Europe// Lithuania in the World, 1995 sausis-vasaris.

Laima Kreivytė. Dangus gali nusileisti ir Europos centre.// Kultūros barai, 1994

Nijolė Adamonytė . Pasauliniai dalykai Joneikiškėse// Veidas, 1994 Nr. 11

Lisa Trei. Lithuania Needs to Put Center on the Map// The Wall Street Journal. - 1994 lapkričio 7 d.

Agnė Žemaitytė. Gyvenimas Europos parke// Respublika. - 1994 rugpjūčio 4 d.

Welcome to Europe's Park// Baltic News, 1994 liepa – rugpjūtis.

Jorge Glusberg. Esculturas del Mundo Entero En el Centro Geográfico Europeo// La Revista. – 1994 gegužės 23 d.

Gintaras Karosas. Europos Parko simbolis// Krantai 58-60. - 1994.

Unė Norkaitytė. Mes toj būty kiekvienas esam. [Gintaro Karoso vizija]// Dienovidis Nr. 20, 1993 gegužės 21 d.

Gintaras Karosas. Jaunųjų skulptorių simpoziumas// Voruta. - 1993, vasaris.

Gintaras Karosas. Europos parkas// Baltos lankos Nr.3. - 1993.